

Dr. Gülnihal Ahter YAKACAK

**ÇOK PARTİLİ BAŞKANLIK SİSTEMLERİNDE
SEÇİM DÖNGÜSÜ**

İÇİNDEKİLER

TAKDİM	VII
ÖNSÖZ	IX
TABLOLARIN LİSTESİ	XVII
KISALTMALAR.....	XIX
PARTİ KISALTMALARI	XXI
GİRİŞ.....	1
1. ÇOK PARTİLİ BAŞKANLIK SİSTEMLERİ KAVRAMI VE BU SİSTEMLERDE SEÇİM DÖNGÜSÜ	17
1.1.Çok Partili Başkanlık Sistemi Kavramına Genel Bakış	17
1.2.Kavramsal Olarak Seçim Döngüsü	32
1.3.Seçim Döngüsü Kavramına İlişkin Yaklaşımlar	35
1.4.Seçim Döngüsü Türleri	37
1.4.1.Farklı Zamanlı Seçimler (Non-concurrent Elections/ Elecciones separadas/Eş Zamanlı Olmayan Seçimler).....	37
1.4.1.1. Yakın Zamanlı Seçimler (Honeymoon Elections/ Elecciones de luna de miel/Balayı Seçimleri)	38
1.4.1.1.1. Çok Partili Başkanlık Sistemlerinde Yakın Zamanlı Seçimler	40
1.4.1.1.2. Yakın Zamanlı Seçimleri Uygulayan Prototip Ülke: Fransa	42
1.4.1.2. Dönem Ortası Seçimleri (Ara Seçimler/ Mid- term Elections/ Elecciones de mitad de mandato) .	47
1.4.1.2.1. İki Partili Başkanlık Sistemi ile Yönetilen ABD’de Dönem Ortası Seçimler.....	48

1.4.1.3. Dönem Sonu Seçimleri (Karşı Balayı Seçimleri/Counter-Honeymoon Elections/ Contra luna de miel)	51
1.4.1.3.1. Çok Partili Başkanlık Sistemi ile Yönetilen Ülkelerde Dönem Sonu Seçimler.....	52
1.4.1.3.2. Dönem Sonu Seçimlerinin Nihai Etki ve Sonuçları.....	56
1.4.2. Eşzamanlı Seçimler (Concurrent Election/ Elecciones simultáneas)	58
1.4.2.1. Kavram.....	58
1.4.2.2. Çakışan Seçimler (Overlapping Elections) Kavramı.....	60
1.4.2.3. Eş zamanlı Seçimlerin Sınıflandırılması	61
1.4.2.3.1. Birlikteliğin Yoğunluğuna Göre Eş Zamanlı Seçimler	61
1.4.2.3.1.1. Düşük Yoğunluklu Eş Zamanlı Seçimler (Çift Oy Hakkı)	62
1.4.2.3.1.2. Orta Yoğunluklu Eş Zamanlı Seçimler (Tek Oy Pusulası- Boleta única) ...	64
1.4.2.3.1.3. Yüksek Yoğunluklu Eş Zamanlı Seçimler (Tek Oy Hakkı- Voto único).....	66
1.4.2.3.2. Yapılma Sıklığına Göre Eş Zamanlı Seçimler.....	67
1.4.2.3.2.1. Daimî Eş Zamanlı Seçimler..	67
1.4.2.3.2.2. Periyodik (Tesadüfi/ Kısmi- simultaneidad parcial) Eş Zamanlı Seçimler.....	68
1.4.2.3.2.3. Karma (Mixto) Eş Zamanlı Seçimler	70

1.4.2.3.3. Devlet Şekline Göre Eş Zamanlı Seçimler.....	71
1.4.2.3.3.1. Federal Devletlerde Eş Zamanlı Federal Seçimler ve Eyalet Seçimleri	72
1.4.2.3.3.2. Federal Devletlerde Eş Zamanlı Yerel Yönetim Seçimleri	76
1.4.2.3.3.3. Eş Zamanlı Federal Seçimler, Eyalet ve Belediye Seçimleri.....	78
1.4.2.3.3.4. Bölgesel Seçimler	80
1.4.2.3.4. Sınıflandırmaya Dahil Edilemeyen Spesifik Uygulamalar: ABD Okul Yönetimi Seçimleri.....	84
1.4.2.4. Çok Partili Başkanlık Sistemine Sahip Ülkelerde Eş Zamanlı Seçimler.....	87
1.4.2.5. Türkiye’de İttifak ve Eş Zamanlı Seçimler.....	105
1.4.2.6. Eş Zamanlı Seçimlerin En Uç Örneği: Başkanlık ve Yasama Seçimlerinde Tek Oy Kullanımı- Uruguay.....	113
1.4.2.7. Başkanın Parlamento Tarafından Seçilmesiyle Sistemi Parlamenterleştirmek	117
1.4.2.7.1. El Salvador (1982-1984)	118
1.4.2.7.2. Bolivya (1967-2009).....	119
1.4.2.7.3. Şili (1925-1999).....	123
1.4.3. Karma Seçimler: Hem Farklı Hem Eş Zamanlı Seçim Uygulaması.....	124
1.4.3.1. Meksika.....	124
1.4.3.2. Arjantin.....	127
2. ÇOK PARTİLİ BAŞKANLIK SİSTEMLERİNDE SEÇİM DÖNGÜSÜNÜN SİYASAL SİSTEM VE ERKLER ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ.....	132
2.1. Seçim Döngüsü ve Kuvvetler Ayrılığı İlişkisi	132

2.1.1. Kuvvetler Ayrılığı Kavramı ve Günümüz Devlet Anlayışında Kuvvetler Ayrılığı Eleştirisi	132
2.1.2. Seçim Döngüsünün Kuvvetler Ayrılığı İlkesi Üzerindeki Etkisi.....	139
2.2. Seçim Döngüsü ve Seçmen Katılımı İlişkisi	143
2.2.1. Siyasal Katılım (Political Participation) ve Seçmen Katılımı (Voter Turnout) Kavramları.....	143
2.2.2. Seçmen Katılımını Etkileyen Faktörler	145
2.2.3. Seçmen Katılımının Etkilenmesinde Öncelenen Seçimler	150
2.2.4. Seçim Döngüsünün Seçmen Katılımı Üzerindeki Etkisi....	152
2.2.5. Çok Partili Başkanlık Sistemlerinde Eş Zamanlı Seçimlerin Seçmen Katılımı Üzerindeki Etkisi.....	157
2.3. Seçim Döngüsünün Yasama Organının Oluşumu ve Yapısı Üzerindeki Etkileri.....	160
2.3.1. Seçim Döngüsünün Siyasi Parti Bölünmesine (Yasama Fragmentasyonu) ve Çok Partili Sisteme Etkisi	161
2.3.2. Seçim Döngüsünün Parti Kurumsallaşması Üzerindeki Etkisi.....	169
2.3.2.1. Parti Sisteminin Kurumsallaşması (Party System Institutionalization -PSI)	169
2.3.2.2. Seçim Döngüsünün Parti Sistemi Kurumsallaşması ve Konsolidasyonu Üzerindeki Etkisi.....	176
2.3.2.3. Seçim Dalgalanmaları (Seçim Oynaklığı/ Electoral Volatility) Kavramı ve Bu Kavramın Seçim Döngüsü ile İlişkisi.....	178
2.3.2.4. Seçim Döngüsünün Sistemdeki Küçük Partilere Etkisi	182
2.4. Seçim Döngüsünün Yürütme Organının Oluşumu ve Yapısına Etkisi	184
2.4.1. Seçim Döngüsünün Başkanlık Seçimlerinde Uygulanan Seçim Usulleri Üzerindeki Etkisi.....	184

2.4.1.1. Başkanlık Seçimlerinde Uygulanan Seçim Sisteminin Eş Zamanlı Seçimler Üzerindeki Etkisi.....	186
2.4.1.1.1. Basit Çoğunluklu Başkanlık Seçimi ile Birleşen Eş Zamanlı Seçimler (Tek isimli-Tek turlu)	187
2.4.1.1.2. Mutlak Çoğunluklu Başkanlık Seçimi ile Birleşen Eş Zamanlı Seçimler.....	190
2.4.1.1.3. Şartlı-İki Turlu Çoğunluk ve Nitelikli Çoğunluk Arayan Başkanlık Seçimleri ile Eş Zamanlı Seçimler.....	192
2.4.2. Seçim Döngüsünün Yürütmenin Güçlendirilmesine Etkisi (Executive Empowerment)	195
2.4.2.1. Seçim Döngüsünün Yönetebilirliğe Etkisi (Governability- Gobernabilidad).....	198
2.4.2.1.1. Yönetebilirlik ve İstikrar Kavramı	198
2.4.2.1.2. Çok Partili Başkanlık Sistemlerinde Yönetebilirlik ve İstikrar ile Koalisyon İlişkisi	200
2.4.2.1.2.1. Seçim Döngüsünün Yönetebilirliğe ve Siyasal İstikrara Etkisi	202
2.4.3. Seçim Döngüsünün Başkanın Gücüne Etkisi (Presidential Power)	206
2.4.3.1. Başkanın Gücünün Sonucu: Sürüklenme Etkisi (Coattail Effect- Efecto de arrastre).....	211
2.4.3.1.1. Tanım ve Tarihçe	211
2.4.3.1.2. Sürüklenme Etkisi Hakkında Öğretideki Tartışmalar	214
2.4.3.1.3. Yakın Zamanlı Seçimlerde Sürüklenme Etkisi.....	217
2.4.3.1.4. Eş Zamanlı Seçimlerde Sürüklenme Etkisi	218

2.4.3.1.5. Dönem Ortası Seçimlerde Sürüklenme Etkisi.....	220
2.4.3.1.6. Başkanlık Seçimlerinde Başkanın Oylarının Yasama Organı Üzerindeki Sürüklenme Etkisi.....	223
2.4.3.1.7. ABD’de de Senato Seçimlerinin Sürüklenme Etkisi.....	226
2.4.3.1.8. Başkanlık Sistemi ile Yönetilen Federal Devletlerde Sürüklenme Etkisi	228
2.4.3.1.9. Türkiye’de Sürüklenme Etkisi.....	230
2.4.4. Seçim Döngüsünün Bölünmüş İktidara ve Başkanların Parlamentodaki Çoğunluk Desteği Üzerindeki Etkisi.....	231
SONUÇ	237
KAYNAKÇA.....	247